

De Vlaamse Toezichtcommissie

Studievoormiddag VERA
December 2015

Anne Teughels

**Vlaamse Toezichtcommissie
voor het
elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

Voorstelling VTC

- Wie
- Hoe
- Bevoegdheid

Begrippen

- Persoonsgegevens
- Toegangsrechten en machtiging
- Mededeling

Authentieke bronnen

Veiligheidsconsulent

Contactgegevens

Vlaamse Toezichtcommissie

•2

Voorstelling VTC

• Wie zijn wij?

- o adviseur van de VTC
- o **De Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

Opgericht bij E-GOV
decreet 18 juli 2008

Verantwoording aan Vlaams
Parlement

Controleren van stromen van persoonsgegevens die uitgaan van een Vlaamse instantie

Vlaamse instantie: cf. decreet openbaarheid bestuur

→ **ook lokale besturen**

Vlaamse Toezichtcommissie

• 3

Vlaamse Toezichtcommissie

- o Samenstelling van de commissie:
 - leden zijn juristen, informatici, beheerders persoonsgegevens
 - helft van de leden waaronder voorzitter uit privacycommissie (CBPL)
 - secretariaat: nu juristen

• 4

• Hoe?

- 1° machtigen van die stromen
- 2° adviezen (regelgeving, VDI-decreet)
- 3° beantwoorden van vragen en begeleiding

= **Toetsen aan criteria privacywet.**

wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de **verwerking** van **persoonsgegevens** (WVP)

<http://vtc.corve.be/wetgeving.php>

Vlaamse Toezichtcommissie

•5

criteria

- De principes van de privacywet naleven:

Finaliteit

Proportionaliteit

Transparantie

Veiligheid

Vlaamse Toezichtcommissie

•6

• Bevoegdheid?

○ Bron en aard van de persoonsgegevens

(art. 8 e-govdecreet ivm machtigingsplicht)

• **VTC** bevoegd als bron = Vlaamse instantie

bron: Vlaamse instantie heeft de gegevens zelf verzameld

Uitz: gezondheidsgegevens en sociale gegevens

• **SC SZ & G:** gezondheidsgegevens en sociale gegevens

• **SC RR:** gebruik RRnr en toegang tot gegevens uit RR

Uitz: gebruik RRnr als sleutel bij stroom uit Vlaamse bron: VTC

Sinds 14 juni 2014 : artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 ('only once wet')

vwde: beide partijen zijn op zich al gemachtigd vr gebruik voor hun eigen doeleinden (door SC RR)

• **SC FO:** bevoegd als bron = federale instantie

Uitz: zelfde als voor VTC

Vlaamse Toezichtcommissie

•7

Begrippen:

○ **Vlaamse instantie** (art. 2, 10° e-govdecreet)

de instantie, vermeld in artikel 4, § 1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de **openbaarheid van bestuur**;

•8

Begrippen:

o Vlaamse instantie (art. 4, §1 decreet openbaarheid)

3° de **gemeenten** en de districten;

4° de provincies;

5° de **andere gemeentelijke** en provinciale **instellingen**, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de **verenigingen van provincies en gemeenten**, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna **O.C.M.W.'s** te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

•

•9

Begrippen:

o Persoonsgegevens (art. 1, §1 WVP)

iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ...

= zeer ruim

= meer dan identificatoren (naam, adres, RRnr,...)

= niet beperkt tot privacy/persoonlijke levenssfeer

•

•10

Begrippen:

Privacywet en VO-terminologie:

- **persoonsgegevens**
- **bijzondere categorieën persoonsgegevens**
- **privacygevoelige gegevens**
- **bijzonder privacygevoelige gegevens**

Gevoelige gegevens (artikel 6)
Gezondheidsgegevens (artikel 7)
Gerechtelijke gegevens (artikel 8)

(VO-classificatie binnen categorie vertrouwelijke gegevens - Magdaplatform)

Vlaamse Toezichtcommissie

• 11

Begrippen:

- o **Mededeling** (art. 2, 7° e-govdecreet)
het verstrekken van gegevens door middel van doorzending, het verspreiden, en het **op welke andere wijze ook ter beschikking stellen van gegevens**, voor zover dat op **systematische en georganiseerde wijze** gebeurt. [...]

Vlaamse Toezichtcommissie

• 12

Begrippen:

○ **Verantwoordelijke voor de verwerking en verwerker**

○ **Verantwoordelijke voor de verwerking:**

Niet de IT-dienst

Niet de personeelsleden

WEL het management – het hoofd van de entiteit

= verantwoordelijk voor de naleving van de privacywet

Vlaamse Toezichtcommissie

● 13

Begrippen:

○ **Verantwoordelijke voor de verwerking en verwerker**

• **Verwerker:**

een andere instantie of IT-firma

Voert louter uit (geen eigen doeleinden)

Vlaamse Toezichtcommissie

● 14

Begrippen:

o Machtiging en toegangsrechten

- Wat is een machtiging:

■ toelating ■ vergunning

gaat uit van een **verbod**

e-govdecreet en privacywet: om
persoonsgegevens **door te geven** aan een andere
instantie (of RRnr te gebruiken)

Begrippen:

- Wat is een machtiging:

■ een beslissing (van de VTC)

■ een formaliteit zoals *aangifte* bij de
privacycommissie (CBPL)

<http://www.privacycommission.be/nl/openbaar-register>

of een voorafgaand *advies* (veiligheidsconsulent)

Begrippen:

o Wat zijn toegangsrechten:

- In een minder juridische sfeer:
eerder gebruikt voor toegangsrechten (locaties of systemen)
- Rechten toekennen is eigenlijk
toelaten/machtigen/vergunnen/toestemmen:
princiepelijk heeft men geen toegang tot iets of geen bevoegdheid om iets te doen, maar iemand/een instantie kan (zo aan bepaalde voorwaarden is voldaan) toch de toegang of de bevoegdheid geven

Begrippen:

- Bij rechtentoekenning kan men zich anderzijds ook baseren op feitelijke voorwaarden (een wachtwoord kennen, gecertificeerd zijn), een formaliteit (identificatiegegevens in een formulier invullen)
- Toekenning van rechten door verantwoordelijke voor de verwerking of een door hem aangewezen persoon (BTB)
- Niet door veiligheidsconsulent

- **Elektronisch** (art. 8 e-govdecreet)
dus niet als op papier
wel e-mail

● 19

Authentieke gegevensbronnen

<https://www.slideshare.net/secret/c2LhpHQFcY2gXo>

- **Definitie** (e-govdecreet)

= een op elektronische wijze bijgehouden verzameling van gegevens die als de **meest volledige, kwalitatief hoogstaande** door de Vlaamse Regering is erkend, en die nuttig of noodzakelijk is in het kader van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

(ook "authentieke registers")

Vlaamse Toezichtcommissie

● 20

<https://www.slideshare.net/secret/c2LhpHQFcY2gXo>

o Erkenning authentieke gegevensbron

E-govdecreet: erkende Vlaamse authentieke bronnen

- o Door Vlaamse Regering
- o Strenge eisen
- o Als persoonsgegevens: advies VTC
- o Advies VDI coördinatiecomité
- o Verplicht gebruik voor instanties VO, niet voor lokale overheden

Vlaamse Toezichtcommissie

• 21

o Voorwaarden erkenning

Erkenning voor zover voldoende garanties voor:

- **kwaliteit** van de gegevens: volledigheid, juistheid, nauwkeurigheid, actualiteit, garanties voor de kwaliteitsborging, kwaliteitsbewaking naar de afnemers, opspoorbaarheid van wijzigingen en bewaring historiek toegang;
- **bruikbaarheid, opspoorbaarheid en beschrijving van de gegevensbron:** de ontsluitbaarheid en de openbaarheid door middel van metagegevens;
- **operationeleiteit** het adequaat beheer van de gegevensbron: de beschikbaarheid;
- **veiligheid** van de gegevensbron op fysiek, technisch en organisatorisch niveau, in het bijzonder de opspoorbaarheid van de wijzigingen in de gegevens en de bewaring van de geschiedenis van de toegang tot de gegevens;
- **financiering** van de gegevensbron.

Vlaamse Toezichtcommissie

• 22

o Welke bestaan?

Nog geen door de VR erkende authentieke gegevensbronnen (persoonsgegevens)

- Leer- en Ervaringsbewijzendatabank (LED): Nog geen officiële aanvraag tot erkenning
- Wegwijs Organisatie – Identificatie Vlaamse overheidsentiteiten

Wel al authentieke geografische gegevensbronnen:

- CRAB (2011, AGIV)
- Voorkooprechten (2012, AGIV)
- Dataset bedrijventerreinen (2015, Agentschap Ondernemen)
- GRB (2015, AGIV)

o Welke moeten geraadpleegd worden?

o De entiteiten van de Vlaamse administratie :

- de in het **Rijksregister** opgenomen gegevens
- de gegevens, opgenomen in de gegevensbanken van de **KSZ** en in de sociale gegevensbanken
- de in de **KBO** opgenomen gegevens

o Welke moeten geraadpleegd worden?

- o Lokale overheden:

Art. 24 GDI-decreet: De deelnemers van GDI-Vlaanderen zijn verplicht om gebruik te maken van de authentieke geografische gegevensbronnen of ernaar te verwijzen. Deelnemers van GDI-Vlaanderen = Vlaamse instanties zoals opgesomd in art. 4, §1, decreet openbaarheid van bestuur

Art. 6 RRwet: § 1. De overheden, de instellingen en de personen bedoeld in artikel 5, die gemachtigd zijn de gegevens van het Rijksregister te raadplegen, mogen de betreffende gegevens niet meer opnieuw rechtstreeks opvrager bij een persoon.

§ 2. Eens een gegeven is medegedeeld aan en opgenomen is in het Rijksregister is de betrokken persoon niet verplicht het rechtstreeks mee te delen aan de overheden, de instellingen en de personen bedoeld in artikel 5, die gemachtigd zijn de gegevens van het Rijksregister te raadplegen.

o Federale regeling

<https://www.slideshare.net/secret/LwSXQLrBRR3NzL>

Veiligheidsconsulent

wetgeving

- Artikel 9 e-govdecreet:

..., iedere instantie

die elektronische persoonsgegevens ontvangt of uitwisselt,..., wijst een **veiligheidsconsulent** aan. De Vlaamse Regering bepaalt de opdrachten en de manier van aanwijzing van die veiligheidsconsulenten.

Vlaamse Toezichtcommissie

• 27

▪ Artikel 9: Veiligheidsconsulent

- **advies en aanbevelingen** omtrent de uitvoering van het veiligheidsbeleid; (ontwerp van veiligheidsplan)
- onder **rechtstreeks gezag van verantwoordelijke** voor dagelijks bestuur;
- **kennis** over informatieveiligheid en informaticaomgeving van de instantie;
- voldoende **tijdsbesteding**;
 - 4u gemeente minimaal
 - 6u gemeente en OCMW als zelfde VC en zelfde infrastructuur
- **geen onverenigbaarheid**

http://vtc.corve.be/docs/E_GOV_decreet_BVR_VEILIGHEID.pdf

http://vtc.corve.be/docs/Aanvraag_advies_aanstelling_veiligheidsconsulent.doc

Vlaamse Toezichtcommissie

• 28

➔ Voorwaarden in machtigingen

- Veiligheidsconsulent
- Veiligheidsplan

→vb: VTC: algemene machtiging
 VTC/22/2015 *landbouwersgegevens aan gemeenten* machtiging zal pas in werking treden voor lokale besturen die voldoen aan voorwaarden

→vb: CBPL: machtiging RR nr. 13/2013:
 machtiging treedt pas in werking voor lokale besturen die voldoen aan voorwaarden

Machtiging toegang Rijkregister

voor niet-inwoners

http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/beraadslaging_RR_13_2013.pdf

Voorheen: KB van 3 april 1984

KB van 30 augustus 1985

- ✓ toegang tot alle gegevens: de personen die in haar bevolkingsregisters of in haar vreemdelingenregisters ingeschreven zijn
- ✓ beperkte toegang (artikel 3, eerste lid): de personen die ingeschreven zijn in een andere gemeente = "ex-inwoner" dus iemand die nooit in de gemeente heeft gewoond valt buiten het toepassingsgebied van de machtiging

CBPL: machtiging RR nr. 13/2013:
OM DEZE REDENEN
het Comité

1° machtigt de gemeenten, bedoeld in punt I, die aan het Comité een schriftelijke en ondertekende verbintenis zullen sturen van instemming met de voorwaarden van de onderhavige beraadslaging, om voor onbepaalde duur een permanente toegang te hebben tot de informatie vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 6° (de plaats van geboorte en overlijden uitgezonderd), 8° tot 10°, 12°, 13° en 14° (alleen IT 195) WRR, alsook opeenvolgende wijzigingen.

Vlaamse Toezichtcommissie

● 31

CBPL: machtiging RR nr. 13/2013:
 aandachtspunten

- ✓ wijzigingen van de gegevens van de niet-inwoners ontvangen: **proportionaliteit** vereist dat deze mededeling beperkt is tot de personen m.b.t. dewelke een gemeente over een dossier beschikt - vereist het werken met **verwijzingsrepertoria**
- ✓ Voor **kleine gemeenten** niet vanzelfsprekend om iemand met de taak van VC te belasten: geen bezwaar tegen dat meerdere gemeenten afspreken om beroep te doen op eenzelfde consulent inzake informatiebeveiliging

Vlaamse Toezichtcommissie

● 32

 Informatieveiligheid

- Sancties:
 - niet naleven privacywet is strafbaar
 - verwerking/gegevensstroom kan worden stopgezet
 - tuchtsancties/ontslag
- Schadeclaims
- Vertrouwen in de overheid krijgt een deuk

Vlaamse Toezichtcommissie ●33

 Informatieveiligheid

➔ Informatieveiligheid - risicobeheersing

Informatieveiligheid

- ook informatie op **papier**
- betreft **niet alleen persoonsgegevens** maar ook
 - andere vertrouwelijke informatie
 - de beschikbaarheid (BCM!) en betrouwbaarheid van de informatie voor beleid, voor dossierverwerking,...

kaderen in organisatiebeheersing

Vlaamse Toezichtcommissie ●34

Informatieveiligheid

- Informatieveiligheidsplan
 - ISO 27002 norm als inspiratie (cf. IT-dienst)
 - Richtsnoeren privacycommissie
 - http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/richtsnoeren_informatiebeveiliging_0.pdf
 - Richtsnoeren voor steden en gemeenten en integratie met OCMW
 - <http://vtc.corve.be/infoveiligheid.php>
 - https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/Steden_en_gemeenten_v.3.0_0.pdf

Vlaamse Toezichtcommissie

● 35

Informatieveiligheid

- Informatieveiligheidsplan
 - ! risico-analyse
 - ! awareness
 - ! voldoende middelen
 - ! stappenplan
 - ! contract met de verwerker (dataleverancier, (onder)aannemer)

Vlaamse Toezichtcommissie

● 36

Informatieveiligheid

• Informatieveiligheidsplan

Hoofdstukken:

1. Risico
2. Beleid
3. Organisatie: intern + externe partijen
4. Bedrijfsmiddelen: classificatie informatie!
5. Personeel
6. Fysieke omgeving
7. Communicatie en operationele procedures
8. Toegang tot persoonsgegevens
9. Aanschaffen, ontwikkelen en onderhouden informatiesystemen
10. Informatiebeveiligingsincidenten
11. Bedrijfscontinuïteit
12. Naleving

Vlaamse Toezichtcommissie

• 37

DANK U VOOR UW AANDACHT

- Linken
 - www.vlaamsetoezichtcommissie.be
 - www.privacycommission.be
- Vragen?

toezichtcommissie{at}vlaanderen{dot}be

• Vlaamse Toezichtcommissie

• 38